

Luonnos valinnanvapauslaiksi - markkinoiden toiminta tulevassa sotessa

SATS 30.11.2017
Kirsi Varhila

HALLITUKSEN
REFORMI

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN AIKATAULU

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

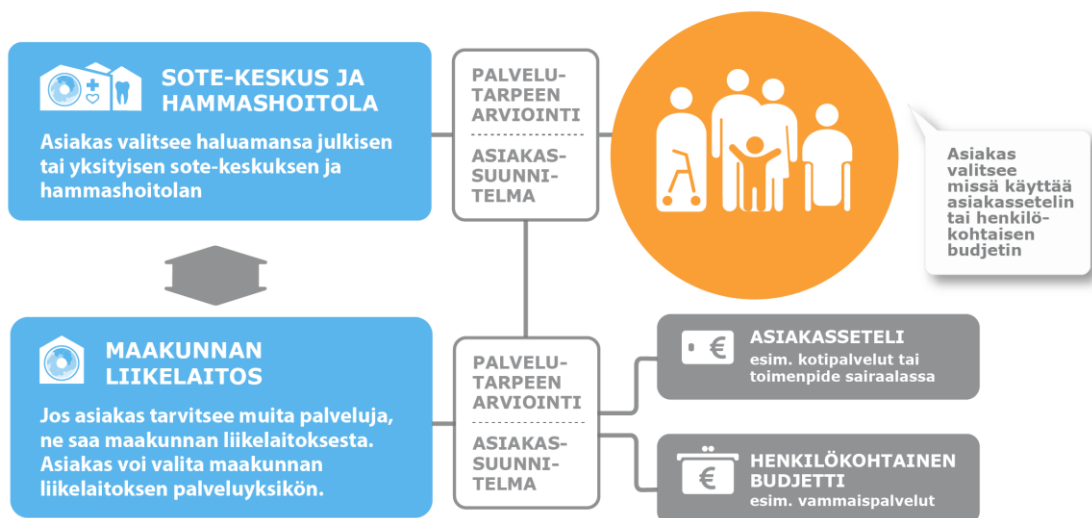
Asiakkaan vapaus valita - tai olla valitsematta

- Haluttu hyöty saavutetaan vain jos saadaan aikaan toimiva kilpailu
- Kilpaillaan laadulla, kun maakunta asettaa korvaustason
- Markkinoihin kohdistuu sääntelyä ja ohjausta
- Avaa uusia mahdollisuuksia eri kokoisille yrityksille
 - Myös muille kuin sote -yrityksille, esim. digitalisaatio
- Asiakkaan valinnanvapautta ei voi sivuuttaa
 - Kuntien tarpeen pitää malti tilojen myynnissä ja ulkoistuksissa
- Valinnanvapauslakiesitys on juridisesti varsin haastava (hallintopäätös, ehdot, soveltaminen)

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

3

ASIAKKAAN ERILAISET VALINTATILANTEET

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

4

Yksityinen palvelutuotanto

- Sote-keskukset aloittavat 1.1.2021
 - Erikoissairaanhoidon palvelut 2022
- Suun terveydenhuollon yksiköt 1.1.2022
- Kummallakin mahdollisuus alihankintaan
- Henkilökohtainen budjetti 1.1.2020 (liikelaitos suljettu pois)
- Asiakasseteli viimeistään 1.7.2020 (liikelaitos suljettu pois)
 - Maakunnan olisi otettava asiakasseteli käyttöön tietyissä erikoissairaanhoidoa koskevilla palveluilla viimeistään 1.1.2022
- Maakunnanliikelaitoksen ostopalvelut yksityisiltä kuten nykyisin kuntien

Pienet ja keskisuuret tuottajat

- Sote-keskus voi täydentää omaa palvelutuotantoaan ostamalla palveluja pieniltä ja mikroyrityksiltä
- Yrityksen voivat toimia sote-keskuksena myös yhteistyösopimusten tai yhteisen yrityksen kautta
- PK- ja mikroyrityksillä on hyvät edellytykset toimia asiakassetelipalvelujen ja henkilökohtaisen budjetin palvelujen tuottajina
- Myös maakunnan liikelaitos voi hankkia palvelutuotantoa yrityksiltä ostopalveluina
- PK- ja mikroyrityksillä on jatkossakin mahdollisuus tuottaa tukipalveluja maakunnassa toimiville palveluntuottajille (esim. siivous, ruokahuolto)

ARVIO VUOTUISISTA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON RAHAVIRROISTA

STM 18/10/2017

Valtion
sote-rahoitus
17,25
mrd. €

Sote-
asiakasmaksut
1,45
mrd. €

Maakunnan
liikelaitoksen
palvelut
yhteensä
16,1
mrd. €

Oma tuotanto
+ mahdolliset
ostopalvelut
12,7
mrd. €

- Erikoissairaanhoido
- Sosiaalihuolto
- Muu oma tuotanto

Suoran valinnan palvelut vähintään
n. 2,4 mrd. € sis. hammashoidon n. 0,4 mrd. €
(vuoden 2024 alussa yksityisen palvelutuotannon
osuus Manner-Suomessa arviolta 30-50%)

Palvelut
asiakassetelillä
n. 2,0 mrd. €

Palvelut
henkilökohtaisella
budjetilla
n. 1,4 mrd. €

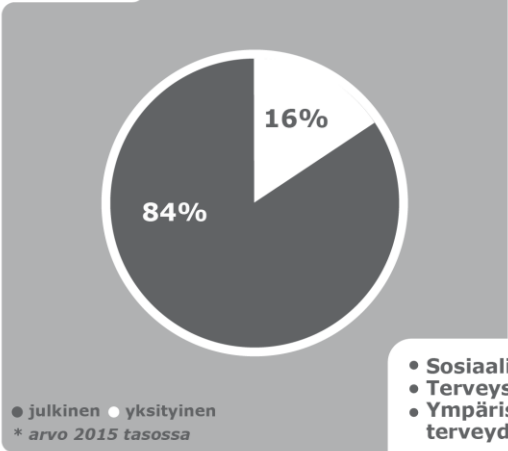
SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

7

JULKISESTI RAHOITETUT SOSIAALI-JA TERVEYSPALVELUT

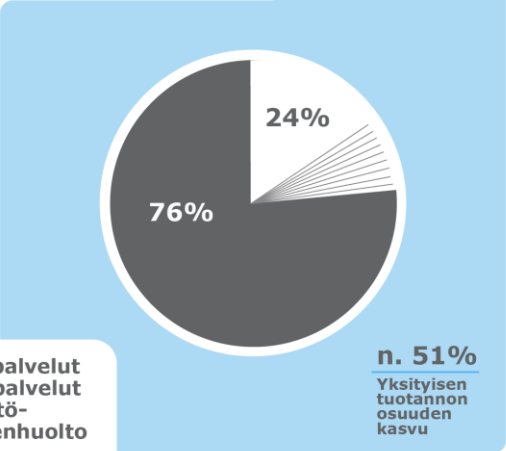
STM 11/11/2017

NYKY-
TILANNE* **18,5mrd€**

VALINNANVAPAUDEN
VAIKUTUS v.2024*

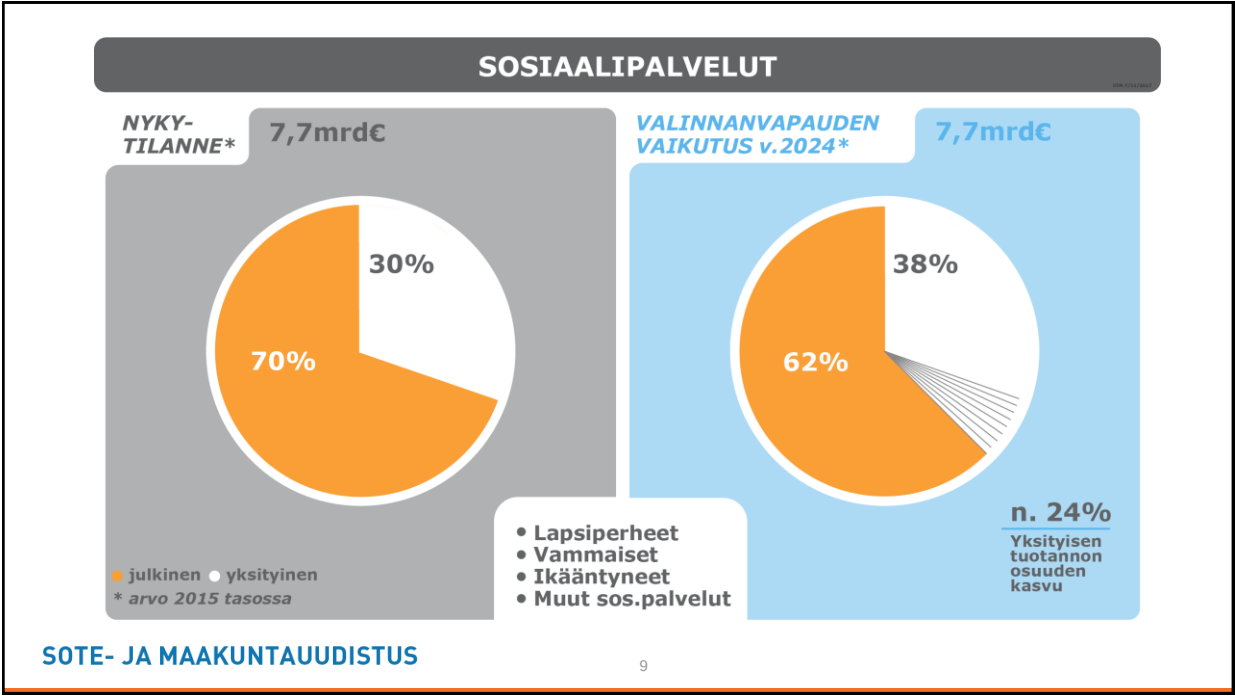
18,5mrd€

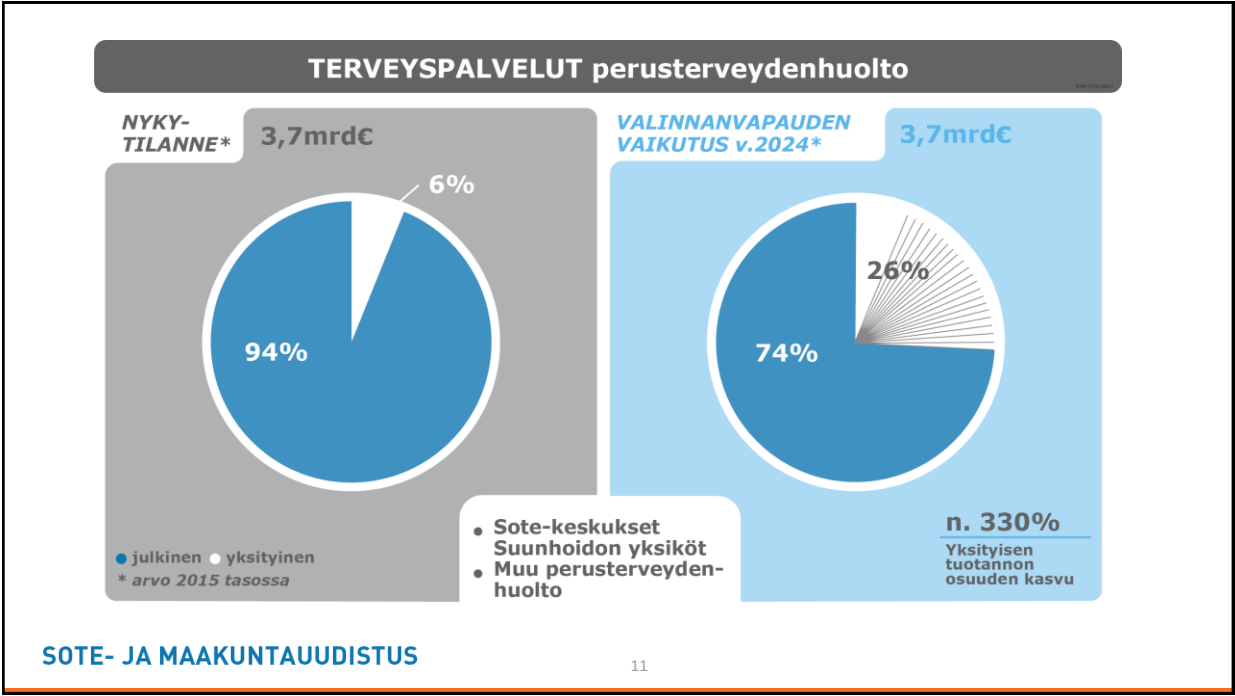

- Sosiaalipalvelut
- Terveyspalvelut
- Ympäristö-
terveydenhuolto

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

8

Ostopalvelut ja yksityiset palvelut

- Sosiaalihuollon osalta valinnanvapauspalveluihin siirtyy palveluja vähintään 2,8 miljardilla
 - Tästä vähintään 1,4 miljardia arvioidaan olevan yksityistä palvelutuotantoa ensimmäisten vuosien jälkeen
- Sosiaalihuollossa ostopalveluja nyt 2,2 miljardia
 - Jatkossa määräksi arvioidaan 1,5 miljardia euroa
- Terveystieteiden osalta valinnanvapauspalveluihin siirtyy palveluja vähintään 2,9 miljardilla
 - Yksityisten osuus tästä 1,1 miljardia vuoteen 2024 mennessä
- Terveystieteiden ostopalvelut nykyisin 500 miljoonaa
 - Jatkossa ostopalveluihin noin 300 miljoonaa

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

13

Julkisten ja yksityisten palveluntuottajien vertailtavuus

Vertailtavuutta on pyritty säätämään vv-lakiluonnoksessa mm. seuraavin tavoin:

- Molemmilla on lähtökohtaisesti samat tehtävät (18 §)
- Ehdot ovat samat ja ehdot päätetään hallintopäätöksessä. Ehtojen on oltava yhdenmukaisia (42 §) sekä tasapuolisia ja suhteellisuusperiaatteen mukaisia (44 §)
- Korvausperusteet ovat samat (7 luku)
- Maakunnan liikelaitoksesta sote-keskukselle myytävät sisäiset palvelut tai palvelukeskuksien palvelut on hinnoiteltava markkinaperusteisesti (61 §)
- Molempien on noudatettava hallinnon yleislakeja (3 §)
- Suoran valinnan palvelut on kirjanpidollisesti eriytettävä (56-57 §) tai niitä varten on perustettava erillinen liikelaitos tai liikelaitoksia (16 §)
- Suoran valinnan palveluntuottajien velvoitteet ovat samat (54 §)
- Rikosoikeudellinen ja vahingonkorvausvastuovelvoitteet ovat samat (74 §)

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

14

VALINNANVAPAUDEN HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET

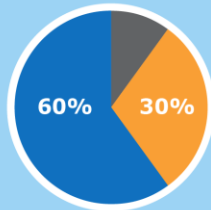
420 000 TYÖNTEKIJÄÄ kunnat ja kuntayhtymät (poislukien Ahvenanmaa)

215 000
maakuntiin
siirtyvä
henkilöstö

terveyden-
huolto

85% 15%

sosiaali-
huolto

200 000
maa-
kuntiin-
siirtyvä
sote-
henki-
löstö

20% perus- ja
lähihoitajia

20% sairaan-
hoitajia

8% lääkäreitä

9% sosiaalialan
hoitajia

Valinnanvapauden
arvioitu
vaikutus

6 000-30 000

Sote-keskusten henkilöstöä
siirtyy maakunnista
yksityisten yritysten ja
yhteisöjen palvelukseen

5 000-12 000

Julkisesta erikoissairaan-
hoidosta siirtyy henkilöstöä
sote-keskuksiin ja asiakas-
setelillä tuotettaviin palveluihin

Sosiaalihuollosta henkilöstöä voi siirtyä
mm. asiakassetelillä ja henkilökohtaisella
budjetilla tuotettaviin palveluihin.

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

15

HALLITUKSEN
REFORMI

alueuudistus.fi

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

16